

ESTET

**EMBEDDING SUSTAINABILITY SKILLS IN TOURISM
EDUCATION AND TRAINING**

Project No. : 2020-1-PL01-KA202-081845

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:

ΙΟ3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΓΟΥ

ΕΡΓΟΥ:

ESTET: Embedding Sustainability Skills in Tourism Education and Training

ΌΝΟΜΑ ΕΡΓΟΥ:

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΑΚΡΟΝΥΜΙΟ:

ESTET

ΕΡΓΟ ΝΟ.:

2020-1-PL01-KA202-081845

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΡΓΟΥ:

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK / SAN - POLAND

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το έγγραφο αυτό ανικατοππρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Πίνακας περιεχομένων

Μαθησιακοί στόχοι.....	3
Μέθοδοι	3
Χρονοδιάγραμμα	3
Εισαγωγή.....	4
3.1 Επισκόπηση ενότητας.....	5
3.2 Θέματα προγράμματος σπουδών/εκπαιδευτικό υλικό για τον βιώσιμο τουρισμό και τις δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα	6
3.2.A. Το Περιβάλλον και ο Αειφόρος Τουρισμός.....	6
3.2.B. Κοινωνικοπολιτιστικές Διαστάσεις και Βιώσιμος Τουρισμός	7
3.2.C Οικονομία και Βιώσιμος Τουρισμός	8
3.3 Έργα παροχής υπηρεσιών (Service-Learning Projects)	8
3.4. Ενσωμάτωση της Ενότητας στα Προγράμματα Σπουδών	9
3.5. Χώρες με αδύναμη συνιστώσα βιώσιμου τουρισμού	9
3.6 Χώρες με μέτρια συνιστώσα βιώσιμου τουρισμού	10
3.7 Χώρες με ισχυρή συνιστώσα βιώσιμου τουρισμού	10
3.8 Κοινή συνιστώσα	10
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	11
Σύνοψη βασικών σημείων	11
Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης	12
Βιβλιογραφία.....	14

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Μόλις οι μαθητευόμενοι ολοκληρώσουν αυτή την ενότητα, θα αποκομίσουν:

- Γνώση: Σχετικά με τον βιώσιμο τουρισμό σε σχέση με το περιβάλλον, τις κοινωνικό-πολιτιστικές διαστάσεις και τις οικονομικές τάσεις και τις βέλτιστες πρακτικές.
- Δεξιότητες: Σε σχέση με τη βιώσιμη διαχείριση διαφόρων μορφών τουριστικών επιχειρήσεων.
- Στάσεις: Ενεργή και δημιουργική δέσμευση με τον βιώσιμο τουρισμό.

ΜΕΘΟΔΟΙ

Η ενότητα βασίζεται σε εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό που παράγεται στο έργο ESTET .

Αυτόνομη Μάθηση: Οι μαθητές θα καλύψουν τα βίντεο ESTET και τα WebQuests.

Ενεργός Μάθηση: Παρακολουθώντας πρακτικές εκπαιδευτικές συνεδρίες σε τομείς ενδιαφέροντος και συμμετέχοντας σε ένα ή περισσότερα προγράμματα service-learning project (SLP)

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

8 ώρες

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ενότητα επικεντρώνεται στους τρεις βασικούς πυλώνες του βιώσιμου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένου του περιβάλλοντος, του κοινωνικό-πολιτιστικού και του οικονομικού. Με αυτόν τον τρόπο, υιοθετείται η προσέγγιση της τριπλής κατώτατης γραμμής (triple-bottom-line approach), ο πλανήτης, οι άνθρωποι και το κέρδος.

Η τουριστική βιομηχανία απασχολεί περίπου το 11% του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού. Ενώ αυτό συμβάλλει σημαντικά στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου για πολλούς ανθρώπους, ο κλάδος είναι επίσης υπεύθυνος για περίπου το 8-11% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων GreenHouse (GHG). Αυτό αποτελεί τεράστια πρόκληση για τη βιωσιμότητα του πλανήτη στον οποίο ζούμε, ειδικά όταν η κλιματική αλλαγή περιγράφεται κυρίως ως ενεργειακό πρόβλημα. Επιπλέον, ο τουρισμός δεν αποτελεί μόνο πρόκληση για το περιβάλλον, αλλά και για τις τοπικές κοινωνίες και την πολιτιστική κληρονομιά υπό την πίεση του μαζικού τουρισμού. Στην πραγματικότητα, το 2019, ή ένα χρόνο πριν από την πανδημία Covid 19, οι αριθμοί των τουριστών έφθασαν τα 1,4 δισεκατομμύρια (Blowfield, 2013; Blowfield & Murray, 2019; UNWTO, 2021).

Λαμβάνοντας υπόψη αυτό το ευρύτερο πλαίσιο, στο οποίο τοποθετείται η τουριστική βιομηχανία, αυτή η ενότητα εισάγει, διερευνά και αναλύει μερικές από τις κύριες έννοιες, προκλήσεις και βέλτιστες πρακτικές στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού. Υιοθετώντας μια ολιστική προσέγγιση που συνδέει τις περιβαλλοντικές, κοινωνικό-πολιτιστικές και οικονομικές πτυχές, το υλικό που αναπτύχθηκε από τους εταίρους του ESTET προήλθε μέσω εκτεταμένης και επικαιροποιημένης έρευνας.

Η ενότητα μπορεί να ενσωματωθεί σε προγράμματα σπουδών που προορίζονται για την εκπαίδευση των εκπαιδευτών, ειδικά των εκπαιδευτών EEK και IVET και των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, οι υποενότητες μπορούν να ενσωματωθούν μεμονωμένες στα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών EEK και IVET είτε το πρόγραμμα επικεντρώνεται σε ειδικά βιώσιμο τουρισμό είτε σε διαφορετικό πρόγραμμα που στοχεύει να συμπεριλάβει μια διάσταση βιωσιμότητας.

Όλα τα βίντεο, τα WebQuests και τα έργα service-learning project (SLP) βρίσκονται στον ιστότοπο του έργου ESTET

<http://estet-project.com/>

Όλα τα βίντεο, τα WebQuests και τα έργα service-learning project (SLP) βρίσκονται στον ιστότοπο του έργου ESTET

<http://estet-project.com/>

3.1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα αυτή επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εκπαιδευτικών ΕΕΚ να εκμεταλλεύονται διαδραστικούς ψηφιακούς πόρους και να συνεργάζονται με εξωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς (κοινοτικούς εταίρους) προκειμένου να ενισχυθεί και να τονωθεί η συμπερίληψη νέων και απαραίτητων δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στα τρέχοντα μαθήματα και προγράμματα σπουδών. Η ενότητα επικεντρώνεται σε τρεις μονάδες που αντιπροσωπεύουν τους τρεις πυλώνες του βιώσιμου τουρισμού. Αυτές περιλαμβάνουν το περιβάλλον, τους κοινωνικο-πολιτιστικούς και τους οικονομικούς τομείς. Σε συνδυασμό, οι μονάδες αυτές παρέχουν μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των κύριων προκλήσεων που εμφανίζονται στον τουριστικό τομέα, καθώς και μερικών από τους πιο αποτελεσματικούς και καινοτόμους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων.

Η υποενότητα 1, το Περιβάλλον και ο Αειφόρος Τουρισμός, ξεκινά με την διερεύνηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο τουριστικός τομέας και το ευρύτερο περιβαλλοντικό πλαίσιο στο οποίο βρίσκεται, ιδίως σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και τη βιοποικιλότητα. Το 2019, ένα χρόνο πριν από την πανδημία Covid-19, ο αριθμός των τουριστών έφθασε το 1,5 δισεκατομμύριο, γεγονός που ενισχύει τη σημασία της επίτευξης βιώσιμου τουρισμού για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία της βιοποικιλότητας. Ως εκ τούτου, η υποενότητα 1 προχωρά στην παροχή πρακτικών δεξιοτήτων, καθώς και εννοιολογικών γνώσεων, που επιτρέπουν μια πιο βιώσιμη συμμετοχή στον τομέα του τουρισμού από διάφορους τουριστικούς παράγοντες και επιχειρήσεις. Αυτό επιτυγχάνεται με τη διερεύνηση μερικών από των καλύτερων πρακτικών στον τομέα της ενέργειας, των αποβλήτων, της διαχείρισης των υδάτων και των φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορών.

Η υποενότητα 2, οι κοινωνικοπολιτιστικές διαστάσεις και ο βιώσιμος τουρισμός επικεντρώνονται στις τοπικές κοινότητες και την πολιτιστική κληρονομιά. Στις τοπικές κοινότητες, οι στόχοι περιλαμβάνουν τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού και τους τρόπους έτσι ώστε να διατηρήσουν τα έθιμα, τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και την αυθεντικότητά τους, ενώ παράλληλα να εκμεταλλεύονται τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα. Σε αλληλένδετο επίπεδο, η εμπλοκή και η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη και την επιτυχή λειτουργία του τουρισμού, με την οποία μπορεί να διατηρηθεί η φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του ενός τουριστικού προορισμού. Η υποενότητα 2 περιλαμβάνει επίσης τη διαχείριση, την προστασία και τη διατήρηση των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς, ως ανεκτίμητων προορισμών πολιτιστικής κληρονομιάς, που προσελκύουν τεράστιο αριθμό τουριστών κάθε χρόνο, ειδικά όταν πολλοί από αυτούς τους χώρους κινδυνεύουν να χαθούν χωρίς επαρκή διαχείριση και προστασία.

Η υποενότητα 3, Η Οικονομία και ο Βιώσιμος Τουρισμός, δίνει έμφαση στις βέλτιστες πρακτικές και τις αναδυόμενες τάσεις που σχετίζονται με τη μετάβαση από τη γραμμική οικονομία στην κυκλική οικονομία. Ενώ τα επιχειρηματικά μοντέλα «αρχής και τέλους» (cradle-to-grave) κυριαρχούσαν μέχρι σχετικά πρόσφατα, όλο και περισσότεροι οργανισμοί μετατοπίζονταν σε ένα μοντέλο «από την πηγή στην πηγή» (cradle-to-cradle model), όπου τα προϊόντα και οι υπηρεσίες έχουν μια νέα ζωή αντί να απορρίπτονται. Στη συνέχεια, η υποενότητα προχωρά σε πρακτικές μεθόδους που επιτρέπουν την αντιμετώπιση της πρόκλησης της βιωσιμότητας, όπως η τοπική παραγωγή και κατανάλωση, με τον τεράστιο αντίκτυπο για την ενέργεια και τους πόρους της, καθώς και την οικονομία διαμοιρασμού με βάση τη συλλογική χρήση προϊόντων και υπηρεσιών.

3.2 ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΙΩΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Προκειμένου να αναπτυχθεί ένα νέο πρόγραμμα ή να βελτιωθεί περαιτέρω ένα ήδη υπάρχον μάθημα στον τομέα των δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα σε θέματα τουρισμού τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα σπουδών είναι τα εξής:

- α. Το Περιβάλλον και ο Αειφόρος Τουρισμός
- β. Κοινωνικοπολιτιστικές Διαστάσεις και Αειφόρος Τουρισμός
- γ. Η Οικονομία και ο Βιώσιμος Τουρισμός

Τα θέματα αναπτύσσονται με βάση τους 3 πυλώνες του βιώσιμου τουρισμού και περιλαμβάνουν διάφορες πτυχές και σημαντικά στοιχεία που είναι ζωικής σημασίας και συναφή με τον τομέα του τουρισμού. Επιπλέον, περιγράφονται πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Ο κατάλογος θεμάτων και πόρων μπορεί να χρησιμοποιηθεί μερικώς ή εξ ολοκλήρου. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τη διάρθρωση και την ανάπτυξη νέων μαθημάτων ή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία και περαιτέρω βελτίωση των ήδη διαθέσιμων μαθημάτων. Όσον αφορά τους πόρους, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν εξ ολοκλήρου όπως αναφέρονται παρακάτω ή μόνο μερικοί από αυτούς, ανάλογα με τις συγκεκριμένες απαιτήσεις και ανάγκες του μαθήματος.

3.2.A. ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

A.1 Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (GHG): Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (GHG)» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Υπερθέρμανση του πλανήτη». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Εδώ είναι ο ήλιος».

A.2 Βιοποικιλότητα: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Βιοποικιλότητα» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Βιοποικιλότητα και Βιώσιμος Τουρισμός». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Εμπρακτος Οικοτουρισμός, Προστατέψτε το Μέλλον μας».

A.3 Διαχείριση Ενέργειας: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Διαχείριση ενέργειας» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Εξοικονομήστε ενέργεια, γίνετε βιώσιμοι». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Διαχείριση Ενέργειας σε ένα Βιώσιμο Ξενοδοχείο».

A.4 Διαχείριση Αποβλήτων και 3R's: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Διαχείριση Αποβλήτων και τα 3R» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «ReWaste». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Μην σπαταλάτε τα απόβλητα».

A.5 Διαχείριση Υδάτων: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Διαχείριση νερού» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Νερό: Βιώσιμη χρήση και διαχείριση». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Γίνετε ένας βιώσιμος διαχειριστής νερού!».

A.6 Φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Πράσινες διακοπές». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Στρατηγική ξενοδοχείου για την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορών».

3.2.B. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

B.1 Προστασία του Τοπικού Πολιτισμού: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Βιώσιμος τουρισμός και προστασία του τοπικού πολιτισμού» και στο βασικό επίπεδο webquest «Βιώσιμος τουρισμός και προστασία του τοπικού πολιτισμού». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Αειφόρος τουρισμός και Προστασία του Τοπικού Πολιτισμού - Προχωρημένο επίπεδο».

B.2 Προστασία του Τοπικού Πολιτισμού και των Μνημείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Βιώσιμος τουρισμός, Τοπικός Πολιτισμός & Μνημεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Βιώσιμος τουρισμός και προστασία του Τοπικού Πολιτισμού & Μνημείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς 1-βασικό επίπεδο». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Αειφόρος τουρισμός και προστασία του Τοπικού Πολιτισμού & Μνημεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς 1-προχωρημένο επίπεδο».

B.3 Αξία μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς I» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Η αξία των μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Διαχείριση Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς».

B.4 Απειλές για μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς II» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Απειλές σε Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Διαχείριση και συμμετοχή φορέων στην προστασία Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς».

B.5 Συμμετοχή τοπικών κοινοτήτων: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Συμμετοχή τοπικών κοινοτήτων» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Συμμετοχή τοπικών κοινοτήτων: Οφέλη και προκλήσεις». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Διαδικτυακό σχέδιο δέσμευσης της κοινότητας».

B.6 Προστασία των Τοπικών Κοινοτήτων: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Προστασία των τοπικών κοινωνιών» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Μειώστε τις δικές σας ταξιδιωτικές επιπτώσεις και βοηθήστε στην καταπολέμηση του υπερ-τουρισμού». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρηση στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Ρύθμισεις και συστάσεις για την προστασία των τοπικών κοινοτήτων από τον υπερ-τουρισμό».

3.2.C ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Γ.1 Κυκλική Οικονομία: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Κυκλική Οικονομία» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Καθαρό και Πράσινο - Η Κυκλική Οικονομία». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρησή σας στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Μοντέλο πράσινης επιχείρησης».

Γ.2 Οικονομία διαμοιρασμού: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Οικονομία διαμοιρασμού» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Κοινή χρήση και κοινή χρήση όμοιων». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρησή σας στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Εκστρατεία υπεράσπισης της οικονομίας διαμοιρασμού».

Γ.3 Τοπικά Προϊόντα και Αγορές: Ανατρέξτε στο σενάριο του βίντεο «Τοπικά Προϊόντα και Αγορές» και στο βασικό επίπεδο WebQuest «Τοπικά Προϊόντα και Αγορές - Βασικό Επίπεδο». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρησή σας στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο επόμενο επίπεδο WebQuest «Τοπικά Προϊόντα και Αγορές- Προχωρημένο Επίπεδο».

Γ.4 Βιώσιμη καινοτομία: Ανατρέξτε στο σενάριο βίντεο «Βιώσιμη καινοτομία» και στο WebQuest βασικού επιπέδου «Τεχνολογία που καθοδηγεί τον αειφόρο τουρισμό». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρησή σας στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο προηγμένο επίπεδο WebQuest «Καινοτομία, δημιουργικότητα και πάθος στον αειφόρο τουρισμό».

Γ.5 Τοπικές προσλήψεις: Ανατρέξτε στο σενάριο βίντεο «Τοπική πρόσληψη» και στο WebQuest βασικού επιπέδου «Τοπικές θέσεις εργασίας και δεξιότητες: η βάση για χωρίς αποκλεισμούς και έξυπνη ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρησή σας στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο προηγμένο επίπεδο WebQuest «Αντιμετώπιση σε τοπικό επίπεδο ενός τουριστικού τομέα χωρίς αποκλεισμούς και ισότητας των φύλων».

Γ.6 Επιτόπια ανακύκλωση: Ανατρέξτε στο σενάριο βίντεο «Ανακύκλωση επιτόπου» και στο WebQuest βασικού επιπέδου «Από πρώτες ύλες σε νέα προϊόντα». Εάν αυτό το θέμα σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, ή είναι χρήσιμο για την διδασκαλία σας ή για την επιχείρησή σας στην οποία εργάζεστε, ανατρέξτε στο προηγμένο επίπεδο WebQuest «Κάντε περισσότερα με λιγότερα».

3.3. ΈΡΓΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (SERVICE-LEARNING PROJECTS)

Για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές ή/και εκπαιδευόμενους που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν περαιτέρω τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία τους σε οποιοδήποτε από αυτά τα θέματα, (πέρα από αυτό το οκτάωρο μάθημα), ανατρέξτε στα Προγράμματα Μάθησης Υπηρεσιών (SLP) στο <http://estet-project.com/>.

Υπάρχει ένα SLP που αντιστοιχεί σε κάθε υποενότητα που περιλαμβάνεται στις τρεις ενότητες που αναλύθηκαν παραπάνω.

Τα SLPs έχουν δημιουργηθεί για να εξοπλίσουν τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους με πρακτική εμπειρία μέσω της άμεσης συμμετοχής στον τομέα του τουρισμού, εφαρμόζοντας και αξιοποιώντας τις πολλαπλές έννοιες και δεξιότητες που διερευνώνται σε αυτές τις ενότητες.

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη συνεργασία με μια τουριστική επιχείρηση, έναν δήμο, μια τοπική αυτοδιοίκηση ή μια μη κυβερνητική οργάνωση. Η διάρκεια και η μορφή της δέσμευσης μπορεί να ποικίλει, για παράδειγμα ως εθελοντής ή για αρκετές ημέρες, και υπάρχουν διάφορα σενάρια στα SLPs που ταιριάζουν σε διαφορετικές ανάγκες και σύνολα δεξιοτήτων.

3.4. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αυτή η ενότητα μπορεί να ενσωματωθεί σε υπάρχοντα ή προγραμματισμένα προγράμματα σπουδών σε διαφορετικούς βαθμούς. Στις χώρες των συμμετεχόντων εταίρων του προγράμματος ESTET, μεταξύ των οποίων η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία και η Πολωνία, η ενσωμάτωση του βιώσιμου τουρισμού στα προγράμματα σπουδών κυμαινόταν από ανύπαρκτη έως ισχυρή. Το συμπέρασμα αυτό βασίστηκε στην εξέταση των υφιστάμενων προγραμμάτων σπουδών από τις ομάδες εστίασης που διεξήχθη με τους παρόχους ΕΕΚ στο πλαίσιο του εννοιολογικού πλαισίου ESTET. Ωστόσο, το πρόγραμμα ESTET παρέχει πληροφόρηση μόνο αντιπροσωπευτικά για τους παρόχους ΕΕΚ στις συμμετέχουσες χώρες, χωρίς αυτό να είναι απόλυτο. Ωστόσο, η διαδικασία αυτή αποκάλυψε ότι η ενσωμάτωση του βιώσιμου τουρισμού ήταν η ασθενέστερη στην περίπτωση της Πολωνίας και η ισχυρότερη στην περίπτωση της Γαλλίας.

Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα που διεξήχθη από το έργο ESTET στο πλαίσιο του εννοιολογικού πλαισίου αποκάλυψε ότι μια ενότητα βιώσιμου τουρισμού μπορεί να χρειαστεί να ενσωματωθεί πλήρως σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες ή να ενσωματωθεί μόνο εν μέρει σε άλλες. Η ολοκλήρωση αυτή εξυπηρετεί το σκοπό της σύνδεσης της αειφόρας τουριστικής εκπαίδευσης με τις ανάγκες των επιχειρήσεων στον τουριστικό τομέα.

3.5. ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΑΔΥΝΑΜΗ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σε χώρες όπου ο βιώσιμος τουρισμός είναι μια αδύναμη ή απύσαστα συνιστώσα των προγραμμάτων σπουδών, συνιστούμε να δημιουργήσετε ένα μάθημα ειδικά για τον βιώσιμο τουρισμό με βάση αυτή την ενότητα. Εάν η δομή των προγραμμάτων σπουδών ή των κυβερνητικών κανονισμών δεν επιτρέπει ένα επιπλέον μάθημα, συνιστούμε να προσθέσετε ενότητες ή υποενότητες σε ήδη υπάρχουσες ενότητες με βάση τις πιο πειστικές ανάγκες του τουριστικού τομέα στη χώρα-στόχο σας. Για καθοδήγηση σε αυτή τη διαδικασία, το Εννοιολογικό Πλαίσιο παρέχει μια επισκόπηση των όσων οι τουριστικές επιχειρήσεις θεωρούν βασικές δεξιότητες βιωσιμότητας που πρέπει να διαθέτουν οι εργαζόμενοι στον τομέα του τουρισμού. Το εννοιολογικό πλαίσιο καλύπτει τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία και την Πολωνία. Εάν η χώρα σας δεν είναι μεταξύ αυτών, σας συνιστούμε να διεξάγετε τη δική σας έρευνα από πρωτογενείς ή δευτερεύουσες πηγές για να προσδιορίσετε τις ακριβείς ανάγκες σας. Μπορεί να βρείτε πληροφορίες σχετικές με τη χώρα σας που δημοσιεύονται από την UNESCO και την UNWTO, μεταξύ άλλων.

Από την άλλη, εάν είναι απολύτως αδύνατο να ενσωματώσετε την ενότητα ή τα συστατικά της στα προγράμματα σπουδών σας, σας συνιστούμε τουλάχιστον να επισημάνετε τα προγράμματα μάθησης υπηρεσιών στη διδασκαλία σας. Το Εννοιολογικό Πλαίσιο αποκάλυψε επίσης ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη σύνδεσης των φοιτητών ΕΕΚ και των τουριστικών επιχειρήσεων με τοποθετήσεις, πρακτική άσκηση και πρακτική κατάρτιση. Τα προγράμματα μάθησης υπηρεσιών -service-learning projects- καλύπτουν επαρκώς τον σκοπό αυτό.

3.6 ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΜΕΤΡΙΑ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι πάροχοι ΕΕΚ σε χώρες που ενσωματώνουν τον βιώσιμο τουρισμό στα προγράμματα σπουδών σε κάποιο βαθμό μπορεί να εξετάσουν το ενδεχόμενο να έχουν ένα μάθημα ειδικά για τον βιώσιμο τουρισμό με βάση αυτή την ενότητα ή να ενσωματώσουν ενότητες ή υπο-ενότητες με βάση τις προσδιορισμένες ανάγκες. Οι πάροχοι ΕΕΚ στις χώρες αυτές ενδέχεται να διαθέτουν ήδη μηχανισμούς για την κάλυψη του βιώσιμου τουρισμού ή την ενσωμάτωσή του στο εκπαιδευτικό σύστημα. Ωστόσο, σύμφωνα με το Εννοιολογικό Πλαίσιο, οι χώρες που εμπίπτουν σε αυτό το φάσμα (μέτρια ολοκλήρωση) εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ορισμένες προκλήσεις. Ομάδες εστίασης με παρόχους ΕΕΚ και τουριστικές επιχειρήσεις που διεξήχθη από τους εταίρους της ESTET αποκάλυψαν ότι υπάρχει ανάγκη για περισσότερη συνεργασία μεταξύ παρόχων ΕΕΚ, κυβερνητικών ιδρυμάτων και τουριστικών επιχειρήσεων, προκειμένου να πραγματοποιηθούν τοποθετήσεις που θα επιτρέψουν στους φοιτητές να θέσουν σε εφαρμογή την εκπαίδευση της αειφόρας ανάπτυξης. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί ΕΕΚ μπορούν να προτείνουν στη διοίκηση του παρόχου ΕΕΚ να ενσωματώσει μέρος των ενότητων για να εξασφαλίσει αποτελεσματικές τοποθετήσεις, αλλά και για σχέδια μάθησης υπηρεσιών. Ανατρέξτε στις ενότητες Ομάδες Εστίασης του Εννοιολογικού Πλαισίου για καλύτερη κατανόηση αυτής της πρόκλησης, καθώς και στους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισής της.

3.7 ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΙΣΧΥΡΗ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι πάροχοι ΕΕΚ με ισχυρή ενσωμάτωση του βιώσιμου τουρισμού στο εκπαιδευτικό σύστημα ενδέχεται να εξακολουθούν να θεωρούν ορισμένες από τις ενότητες και υποενότητες χρήσιμες για την ενίσχυση των ήδη υφιστάμενων ενότητων, για τη διαφοροποίηση του διδακτικού υλικού ή ενδεχομένως για την καινοτομία στις μεθόδους διδασκαλίας. Όπως και οι χώρες με μέτρια ενσωμάτωση του βιώσιμου τουρισμού, ομάδες εστίασης με παρόχους ΕΕΚ και τουριστικές επιχειρήσεις που διεξήχθη από τους εταίρους του ESTET αποκάλυψαν ότι υπάρχει ανάγκη για περισσότερη συνεργασία μεταξύ παρόχων ΕΕΚ, ιδρυμάτων διακυβέρνησης και τουριστικών επιχειρήσεων, προκειμένου να διασφαλιστούν τοποθετήσεις που θα επιτρέψουν στους φοιτητές να θέσουν σε εφαρμογή την εκπαίδευση αειφόρας ανάπτυξης. Ανατρέξτε στην ενότητα ομάδες εστίασης του Εννοιολογικού Πλαισίου για καλύτερη κατανόηση αυτού της πρόκλησης, καθώς και στους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισής της.

3.8 ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ

Ανεξάρτητα από το επίπεδο ενσωμάτωσης του βιώσιμου τουρισμού στη χώρα-στόχο σας, το Εννοιολογικό Πλαίσιο αποκάλυψε μερικές από τις καλύτερες πρακτικές μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ σε σχέση με τη βιωσιμότητα. Ως καθηγητής ΕΕΚ, μπορείτε να προτείνετε στους μαθητές σας να καλλιεργούν δεξιότητες βιωσιμότητας σε διάφορα διαχειριστικά έργα. Για παράδειγμα, μπορείτε να προωθήσετε την ανακύκλωση στο ίδρυμά ΕΕΚ σας εάν δεν έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή. Θα μπορούσατε επίσης να προωθήσετε ένα πρόγραμμα με ποδήλατα ως φιλικό μέσο προς το περιβάλλον στο τομέα των μεταφορών.

Επιπλέον, μπορείτε να σχεδιάσετε ένα έργο που εξοπλίζει τους φοιτητές με πράσινες δεξιότητες, όπως η ανάπτυξη ενός πράσινου κτιρίου στις εγκαταστάσεις του ιδρύματος ΕΕΚ.

Ένας δάσκαλος θα μπορούσε επίσης, με σχετικά λίγο χρόνο και προσπάθεια, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις οικολογικά αποδοτικές συνήθειες, όπως η απενεργοποίηση των φώτων όταν η τάξη δεν χρησιμοποιείται. Αυτές οι πράσινες δεξιότητες, οι οποίες μαθαίνονται στην πράξη και όχι στην τάξη, θα αποδώσουν περαιτέρω όφελος στους μαθητές σας.

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

<http://estet-project.com/>

Ιστοσελίδα ESTET. Τα βίντεο, τα WebQuests και τα έργα εκμάθησης υπηρεσιών- Service Learning Projects, που περιλαμβάνονται σε αυτήν την ενότητα μπορούν να βρεθούν στην ιστοσελίδα της ESTET

Kusumawardhana, I. (2019). Ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών στον τομέα της φιλοξενίας και του τουρισμού τριτοβάθμια εκπαίδευση: προκλήσεις και κενά. <https://eudl.eu/doi/10.4108/eai.13-2-2019.2286505>

O'Connor, N. (2021, Νοέμβριος). Χρήση ενεργών στρατηγικών μάθησης για τα ταξιδιωτικά και τουριστικά εκπαιδευτικά πρόγραμμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ιρλανδία. Περιοδικό φιλοξενίας, αναψυχής, αθλητισμού και τουριστικής εκπαίδευσης, Τόμος 29. Ανακτήθηκε από <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1473837621000277>

Tomasi, S., Paviotti, G., & Cavigli, A. (2020, 20 Αυγούστου). Εκπαιδευτικός τουρισμός και τοπική ανάπτυξη: ο ρόλος των πανεπιστημίων. Βιωσιμότητα MDPI. Ανακτήθηκε από <http://mdpi.com>

UNEP. (2015). Τι είναι η «Πράσινη Οικονομία χωρίς αποκλεισμούς»; Ανακτήθηκε από <https://web.unep.org/greeneconomy/what-inclusive-green-economy>

UNWTO. (2013). Οδηγός βιώσιμου τουρισμού για την ανάπτυξη. Ανακτήθηκε από <http://icr.unwto.org/en/content/guidebook-sustainable-tourism-development>

ΣΥΝΟΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Η ενότητα διερευνά θεωρητικές και πρακτικές πτυχές του βιώσιμου τουρισμού και ειδικότερα τη χρήση καινοτόμων μαθησιακών πόρων για την προσαρμογή των σημερινών προγραμμάτων σπουδών στις ανάγκες της αγοράς και, ως εκ τούτου, για την ενίσχυση της ανάπτυξης βιώσιμων δεξιοτήτων. Αυτές οι εκτιμήσεις περιλαμβάνουν περιβαλλοντικούς, κοινωνικο-πολιτιστικούς και οικονομικούς τομείς. Σε συνδυασμό με αυτούς τους πυλώνες θα εξοπλιστούν οι εκπαιδευόμενοι αυτών των ενότητων με τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις για την ενίσχυση των προγραμμάτων σπουδών τους και την ενίσχυση του διδακτικού τους υλικού σε σχέση με τον βιώσιμο τουρισμό.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Μπορεί να υπάρχουν περισσότερες από μία σωστές απαντήσεις.

Ερώτηση 1: Τίτλος ερώτησης- 3 Rs	
Περιεχόμενο της ερώτησης	Ορισμός του 3 Rs
Απάντηση 1	Μειώστε, ανακυκλώστε, αναδιανείμετε
Απάντηση 2	Μειώστε, επαναχρησιμοποιήστε, αναδιανείμετε
Απάντηση 3	Μειώστε, επαναχρησιμοποιήστε, ανακυκλώστε
Απάντηση 4	Επαναχρησιμοποίηση, Ανακύκλωση, Περιστροφή
Απάντηση 5	Μειώστε, ανακυκλώστε, ανακαινίστε
Σωστή απάντηση(-ες)	Μειώστε, επαναχρησιμοποιήστε, ανακυκλώστε
Ερώτηση 2: Τίτλος της ερώτησης- Συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων	
Περιεχόμενο της ερώτησης	Η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων δεν περιλαμβάνει
Απάντηση 1	Συμμετοχή στην ανάδειξη μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς
Απάντηση 2	Αγορές από τοπικές κοινωνίες
Απάντηση 3	Εργασία σε τουριστικές επιχειρήσεις
Απάντηση 4	Χρήση φωτογραφιών των τοπικών κοινωνιών για την προώθηση του τουριστικού ιστότοπου χωρίς τη συγκατάθεσή τους
Απάντηση 5	Συντονισμός με το δήμο
Σωστή απάντηση(-ες)	Χρήση φωτογραφιών των τοπικών κοινωνιών για την προώθηση του τουριστικού ιστότοπου χωρίς τη συγκατάθεσή τους
Ερώτηση 3: Τίτλος της ερώτησης - Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς (WHS)	
Περιεχόμενο της ερώτησης	Διαχείριση επισκεπτών στα WHS
Απάντηση 1	Επιτρέποντας μόνο στους ντόπιους να μπουν στην τοποθεσία
Απάντηση 2	Επιτρέποντας μόνο στους τουρίστες να μπουν στην περιοχή
Απάντηση 3	Ορίζοντας ένα όριο για τον αριθμό των επισκεπτών
Απάντηση 4	Περιορίζοντας την πώληση εισιτηρίων κατά τις περιόδους αιχμής
Απάντηση 5	Κλείνοντας οριστικά την τοποθεσία στους επισκέπτες
Σωστή απάντηση(-ες)	Οι απαντήσεις 3 και 4 είναι σωστές
Ερώτηση 4: Τίτλος ερώτησης- Μεταφορές φιλικές προς το περιβάλλον	
Περιεχόμενο της ερώτησης	Οι φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές δεν περιλαμβάνουν
Απάντηση 1	Χρήση ηλεκτρικών οχημάτων
Απάντηση 2	Χρήση δημόσιων συγκοινωνιών
Απάντηση 3	Χρήση ποδηλάτου

Απάντηση 4	Κρουαζιερόπλοια
Απάντηση 5	Ομαδική χρήση αυτοκινήτων-Car pooling
Σωστή απάντηση(-ες)	Κρουαζιερόπλοια
Ερώτηση 5: Οικονομία διαμοιρασμού	
Περιεχόμενο της ερώτησης	Η οικονομία διαμοιρασμού:
Απάντηση 1	Εξοικονομεί χρήματα και πόρους
Απάντηση 2	Είναι μια αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων, σε αντίθεση με τη γραμμική οικονομία
Απάντηση 3	Ενδυναμώνει τους επιχειρηματίες και διεγείρει τις νεοσύστατες επιχειρήσεις
Απάντηση 4	Βασίζεται στην κοινή παραγωγή και κατανάλωση αγαθών
Απάντηση 5	Όλα τα παραπάνω
Σωστή απάντηση(-ες)	Όλα τα παραπάνω

Ερώτηση 6: Πόροι μάθησης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων βιωσιμότητας

1. Πόσα είδη μαθησιακών πόρων προσφέρονται σε αυτή την ενότητα;

Σωστή απάντηση: Web-quests, Βίντεο, Self-learning Projects

2. Πόσα είναι τα επίπεδα των Web-quest;

Σωστή απάντηση: 2 επίπεδα – βασικό και προχωρημένο

3. Ποιες είναι οι τρεις κύριες μονάδες/πυλώνες του βιώσιμου τουρισμού;

Σωστή απάντηση: Περιβάλλον και Αειφόρος Τουρισμός, Κοινωνικο-πολιτιστική Διάσταση και Βιώσιμος Τουρισμός, Οικονομία και Αειφόρος Τουρισμός

4. Ποιος είναι ο κύριος στόχος του Προγράμματος Self-Learning Project;

Σωστή απάντηση: Να εξοπλιστούν οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι με εμπειρία hands-on μέσω της άμεσης συμμετοχής στον τομέα του τουρισμού

5. Πόσα επίπεδα ενσωμάτωσης αυτής της ενότητας στο υπάρχον πρόγραμμα σπουδών παρουσιάζονται;

Σωστή απάντηση: Τρία

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.	ESTET. (2021, 10 Δεκεμβρίου). Πνευματική παραγωγή 2. . Ενσωμάτωση δεξιοτήτων βιωσιμότητας στην τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση (ESTET). www.estet-project.com
2.	Blowfield, M. & Murray, A. (2019). <i>Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη</i> . Oxford University Press.
3.	Blowfield, M. (2013). <i>Επιχειρήσεις και Βιωσιμότητα</i> . Oxford University Press.
4.	Οι διεθνείς αφίξεις τουριστών φτάνουν τα 1,4 δισεκατομμύρια δύο χρόνια νωρίτερα από τις προβλέψεις. (2021). https://www.unwto.org/global/press-release/2019-01-21/international-tourist-arrivals-reach-14-billion-two-years-ahead-forecasts
5.	Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα του τουρισμού μετρήθηκαν στην έκθεση ορόσημο που ξεκίνησε στην COP25. (2021). ΠΟΕ. https://www.unwto.org/news/tourisms-carbon-emissions-measured-in-landmark-report-launched-at-cop25

